

Elismerés békeozgalmi munkáért

Kedden délelőtt Szegeden, a Hazafias Népfront Csongrád megyei Bizottságának székházában a békeozgalmokban hosszú évek óta tevékenykedő aktivisták részére baráti találkozót rendeztek. A találkozón, amelyen részt vett és felszólalt Szógi Béla, az MSZMP Csongrád megyei Bizottságának osztályvezetője is, dr. Szilágyi Júlia, a megyei béke- és barátsági bizottság elnöke méltatta az idén megindulásának 30. évfordulóját ünneplő békeozgalmak jelentőségét. Ezután Molnár Sándor, a Hazafias Népfront Csongrád megyei Bizottságának titkára átadta az Országos Békebizottság kitüntető jelvényét és emléklapját a békeozgalmi aktivistáknak a mozgalomban végzett munkájuk elismeréseként.

A békeozgalmak kitüntető jelvényét kapta: Jenei Sándor, a Mindszenti községi népfőnökség titkára, Előd Mihályné, a Hazafias Népfront Szeged városi Bizottságának tagja, dr. Fricz János, a Vöröskereszt megyei vezetőségének tagja.

Emléklapot kapott: a Csongrád megyei Hírlap szerkesztősége, a Délmagyarország szerkesztősége, Fábrián Györgyné (Szeged), Hamvas István plébános (Szeged), Hári Lajos plébános (Csánápalota), Iványi Zoltán (Szeged), Lőkös Sándorné (Hódmezővásárhely), a makoí Állami Zeneiskola, az MHSZ Csongrád megyei vezetősége, Oláh Imréné (Hódmezővásárhely), a szegedi Tisza Szálló Pintér András szociálista öngárdája, a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat Zrínyi Ilona szociálista brigádja, a Vöröskereszt Szentes városi vezetősége és dr. Tóth Mihályné (Szeged).

Újkrumpli – Forráskútról

Assák a korai burgonyát Forráskúton. A Haladás Tsz-ben a napokban kezdtek a részesművelők a munkát, a kertészeti telep melletti táblában. Az idén — az eddigiek szerint — jobb termésre van kilátásuk a gazdáknak, mint tavaly, hiszen a csapadékos, meleg időjárásban kedvezően növekedtek a gumók. Remélhetőleg ez majd a piacon is érezteti hatását, s nem csicsókás, ap-

Propagandisták köszöntése

Tegnap, kedden délután Szegeden a Szabadság film-színházban gyűltek össze több mint háromszáz a pártpropagandisták, akik eredményesen oktattak, tanítottak az elmúlt évadban. Bujdosné Lengyel Eszter, a városi pártbizottság munkatársa köszöntötte a megjelenteket, majd dr. Székely Sándor, az MSZMP Szeged városi bizottságának titkára méltatta a pártpropagandisták elmúlt tanévi tevékenységét. A többi között hangsúlyozta, hogy a politikai oktatási év egybeesett a XII. kongresszusra felkészüléssel, a kongresszus időszakával. A pártélet aktivitásának fokozódása a politikai oktatás minden formájában felélikítette a figyelmet a párt belső élete, a népgazdaság helyzete, az életszínvonal-politika, a nemzetközi helyzet iránt.

Az értékelés szerint az elmúlt tanévben fejlődött a politikai munkában a szervezethez, erősödött a hatékonyság, előtérbe kerültek a lényegre vágó kérdések. Az elmúlt évben a közép- és felsőfokú politikai oktatásban, valamint a speciális továbbképzőkön a hallgatók 75—80 százaléka párttag volt, s ez megfelelt a kéaderkézési követelményeknek. Lényegesen nőtt a tömeg-

tanfolyamokon a párttagok aránya. A következő tanévben a pártszervekre, a szervezett propagandamunkára vár, hogy nagyobb számban vegyenek részt a pártoktatásban nők és fiatalok. Öröndetes, hogy az 1979/80-as oktatási évben tovább javult a propagandisták felkészültsége, rátermettsége. A tanfolyamot vezető propagandisták 97 százaléka párttag, 18 százaléka nő, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkezik a propagandisták 72 százaléka, állami felsőfokú végzettséggel 20 százaléka. Mind átgondoltabb az üzemi, az intézményi pártbizottságok mellett működő agitációs és propagandamunkabizottságok tevékenysége. Elemzésükkel egyre jobban hozzájárulnak a városi pártbizottság feladatokat meghatározó munkájához.

Rendszeressé vált a propagandisták felkészítése, módszertani és tematikához fűződő ismereteik bővítése. Ezt jól segítette a propagandisták szervezett módszertani képzése. Fejlődött a propagandisták felkészítésének rendszeressége, képzése és megbecsülése.

Dr. Székely Sándor végül megköszönte a propagandisták odaadó munkáját.

Konténeres telefon- központok Csepelen

Tegnap, kedden délután a főváros XXI. kerületében — Csepelen — a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság két konténeres telefonközpontot helyezett üzembe. A központok 1800 távbeszélő-állomás beszerelését teszik lehetővé. Ezen felül, és még az idén, az ugyancsak két PAM-rend-

szertű lakótelepi központ elkészültével, a csepeli telefon-előfizetők száma további nyolcszázalékkal növekszik.

Csepelnek jelenleg három-ezerhatszáz telefonvonala van. Ezek részben a józsefvárosi részben a pesterszabai főközpontokhoz tartoznak. A gond évtizedes: a hálózat kibővítésének egyetlen lehetséges módja a csepeli önálló főközpont üzembe helyezése. A konténeres főközpontok mai átadása nem egyértelmű az új telefonvonalak bekapcsolásával. Ez utóbbi most a legközelebbi feladat. Az eddigi három-ezerhatszáz vonalból kétezer-kétszáz vezet a lakástelefonokig.

Az idei bővítés összesen kétezerhatszáz vonalból kétezerhatszázhoz érte a főközpontot. A maradék elosztása a várható igények függvénye. Egyértelmű azonban a döntés: a magán-előfizetők számát csaknem megkétszerezik.

MTI

Mentő- helikopter

A városi kórháztól mintegy 3 kilométernyire elkészült a soproni mentőhelikopter-leszállóhely. Ezzel Sopront és környékét is bekapcsolják az országos légi mentőhálózatba. (MTI)

Szervezés és irányítás

Sokan felteszik nálunk azt a kérdést, miért nem tudunk zöldágra vergődni a gazdálkodással. Az őszinte és okos válaszok mindig kitérnek az okok és okozatok sokaságára, az összefüggések bonyolultságára. Az a cél, hogy lássuk, tudjuk: nehéz megteremteni az életszínvonal-növelés feltételeit.

Volt idő, amikor lakodalmas menetek képzeltük a szocializmus építését. Mi tagadás, a hatalom megszerzése után néhány évig „szuperokosok” voltunk, és kijelentettük, hogy amit mi csinálunk, az felülmúlhatatlanul tökéletes, ellenben a tőlünk nyugatra létező világ szöröstül-böröstül haszontalan vegetáció. Megjósoltuk, hogy záros határidőn belül a munka termelékenységét, az egy főre jutó termelést illetően elérjük, sőt elhagyjuk a fejlett tőkés államokat, s talán nem is gondoltunk arra, hogy mindehhez milyen irgalmatlan sok munkára, hány ezer és ezer okos, szervezni és irányítani tudó fejre van szükség.

Már régen tudjuk, semmit sem szabad leegyszerűsíteni, s hogy a tőkés rendszer haladik ugyan, de közben sok-sok szépséget, és gyakran számunkra is megszívlelendő tapasztalatokat hoz felszínre. Nagyaink fölsírték ezt. Frederik W. Taylor rendszerét Lenin a következőképpen értékelte: „... egyesíti magában a burzsoá kizsákmányolás körmőfönt kegyetlenségét számos igen gazdag tudományos vívmánnyal, a munkában végzett mechanikus mozdulatok elemzése, a felesleges és ügyetlen mozdulatok kiküszöbölése, a leghevesebb munkamódszerek kidolgozása, a legjobb nyilvántartási és ellenőrzési rendszerek bevezetése stb. tekintetében. A szovjet köztársaságnak, ha török, ha szakad, át kell vennie mindent, ami értékeset a tudomány és a technika ezen a területen elért.”

Az utóbbi időben hazánkban is egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítottunk a szervezési és irányítási problémák tanulmányozásának. Amikor itt, Csongrád megyében is látjuk, hogy például két termelőszövetkezet azonos természeti adottságok mellett is szinte ég-föld különbséggel gazdálkodik, akkor nyilvánvaló, hogy szubjektív okok játszanak közre! Pártunk XII. kongresszusának határozata éppen ezért nyomatékosan hangsúlyozza: „A társadalmi tevékenység minden területén az eddiginél is fontosabb feladat a belső tartalékok feltárása és hasznosítása, a munka termelékenységének gyorsabb növekedése... Nagy tartalék rejlik az irányítás, az üzemi és munkaszervezés, a kooperáció javításában!” A nemrég lezajlott szegedi közgazdász-tanácskozás is arra kerestet választ, hogy a kedvezőtlen külgazdasági hatások és saját gazdaság-szervező munkánk fogyatékoságai miatt bekövetkezett lemaradást hogyan lehet minél gyorsabban megszüntetni.

Nyilvánvaló, nem másolhatjuk le gépiesen a szervezési és irányítási kapitalista forrást és módszereit, de az is kétségtelen, hogy az ésszerű tapasztalatok a mi szocialista viszonyaink között is alkalmazhatók. Amikor Tyerescsenko professzor több éves amerikai vizsgálatok után 1960-ban hazaérkezett Ukrajnába, az Izvesztyija hasábjain jelentéktelen dolgok hatása címmel közzétette „odaát” szerzett ismereteit. Az olvasók körében élénk érdeklődést keltett a cikk, a szerző számos levelet kapott. A kérdésekre adott válaszokból jött össze egy kis könyvecske, amelyet annak idején Szervezés és irányítás címmel nálunk is megjelentetett a Kossuth Könyvkiadó. Mivel a benne elmondottak ma is időszerűek, érdemes beszélni róla.

Mivel a taylorizmus elsődleges formája a munkást a gép sajátos folytatásának tekintette, az Egyesült Államokban is hamar elavulttá vált. Ma az emberi, pszichológiai tényezőket is fontosnak tartják. Rájötték például, hogy az irodai munkában ésszerűtlen dolog eltiltani a magánbeszélgetést. A cégek 80 százaléka kapcsolja, illetve a vállalat számlájára engedélvezi az alkalmazottak magánjellegű telefonhívásait. Úgy találták, ha valakinek telefonál-

nia kell, de ezt megtiltják neki, akkor a munka termelékenysége — mivel gondolatai nem a munka körül forognak — csökkenni fog.

Elismert, hogy nagyvállalatban hatékonyabb a helyiségek, berendezések, anyagok kihasználása, mint a kicsiben. De hol szabható meg a felső határ? Az irányító személy nyilván nem képes megbirkózni a nagyon nagy méretű szervezeti apparátussal. Az USA-beli gyakorlat azt mutatja: a plafon emelésének egyetlen módszere a vezetés decentralizálása, vagyis a felső irányító funkciókból minél többet alacsonyabb szerveknek kell leadni. A világszerte ismert General Motors-cég például 35 autonóm részlegből áll, amelyek annyira függetlenek a központtól, hogy még versenyezhetnek is egymással. A mindannyiuk számára közös irányítás csupán a termelés közös „stratégiájának” kidolgozására korlátozódik. A termelés „taktikája” kizárólag a cég egyes részlegeinek ügye, amelyek a produkció összes föladatait önállóan oldják meg.

Tyerescsenko megfigyelte: az amerikaiak gondos méréssel állapítják meg, hogy pontosan milyen emberre van szükség egy-egy feladatkör ellátásához. Ahol a munkaidőnek csupán 30—40 százalékát fordítják a kapott megbízatás ellátására, ott a beosztásokat összevonják. Az alapvető termelési és ügyviteli folyamatokat vonalak formájában ábrázolják, amelyek a rajz egyes pontjain keresztülhaladva összekötik annak alkotórészeit. Ezeknek a vonalaknak a lehető legrövidebbnek és egyenesnek kell lenniük, mert ha minden irányba hosszan elcsellengenek, az a rossz vezetés ismertetőjele.

Helyes munkaszervezés és korszerű felszerelés birtokában a mezőgazdaságban is legalább harmadára csökkenthető az élőmunka-ráfordítás. Egy közgazdász érdekes kísérletet végzett olyan tejgazdaságban, ahol 22 tehenet tartottak, s a farmernek csak egy alkalmazottja volt. Megfigyelte, hogy ketten milyen sorrendben végzik a napi munkát, majd számos apróbb javaslattal állt elő: a szénát ebben a helyiségben tárolják, a szerszámokat pedig abban; az istállóba a másik oldalon járjanak ki-be; vásároljanak jobban kényeztő állólappátokat stb. A folyamat ésszerűsítésének eredményeként a munkaráfordításokat sikerült a farmon 760 órával csökkenteni, s évi 1277 kilométerrel lerövidíteni a munkaidő alatti úresjárásokat.

Egy kicsit magyar betegség a bürokratizmus. Tapasztaljuk olykor, hogy magasan képzett, nagy tapasztalattal, fontos beosztású emberek mindenféle adminisztrációs semmiségekre kénytelenek fordítani a drága időt. Az Egyesült Államokban alapvető, hogy egyetlen magas képzettségű és fizetésű alkalmazott sem végezhet olyan munkát, amelyet alacsonyabb képesítésű kollégája is elvégezhet. A szervezési és irányítási szakértő nem szabja meg, hogy a gyárban mit tegyenek, hanem azt: hogyan tegyék. Megszervezi a munkát, a nyilvántartást, az ellenőrzést, értékeli a gazdasági hatékonyságot, ajánlásokat tesz a munkaerő és a berendezések ésszerűbb kihasználására. Sajnos, hazánkban nem egyszer előfordult, hogy az üzemvezető, vagy a tsz-elnök nem fogadta el a tudomány fölkinált segítségét, aminek következménye — mint fentebb utaltunk rá — siralmas gazdálkodásban mutatkozott.

Számtalan példa van rá, hogy nyugodtabb körülmények megteremtésével, a munkatérnek, irodák falszínének helyes megválasztásával, megfelelő hőmérséklettel és világítással, a zajok minimálisra csökkentésével, a kellemetlen szagok és gázok elvezetésével stb., milyen jelentősen növelhető a munka termelékenysége. E tényekről azonban nem csak beszélnünk kell, hanem cselekednünk, mert még korántsem jó minden, amit csinálunk. Mint Tyerescsenko mondja: Bátran hozzá kell látni az ide vonatkozó tudományok alkalmazásához, amelyet Lenin alapvetőnek, központiának, a legnehezebbnek és a leggyümölcsözőbbnek nevezett.

F. N. I.

Úttörő-mezőgazdászok találkozója

Kedden, tegnap Nyíregyházán több mint felszáz pájtás részvételével megnyitották az úttörő-mezőgazdászok kilencedik országos találkozóját. A nyitást követő programban főgton számot is adhattak tudásukról: a szakmai vetélkedő tesztfeladataira, elméleti és

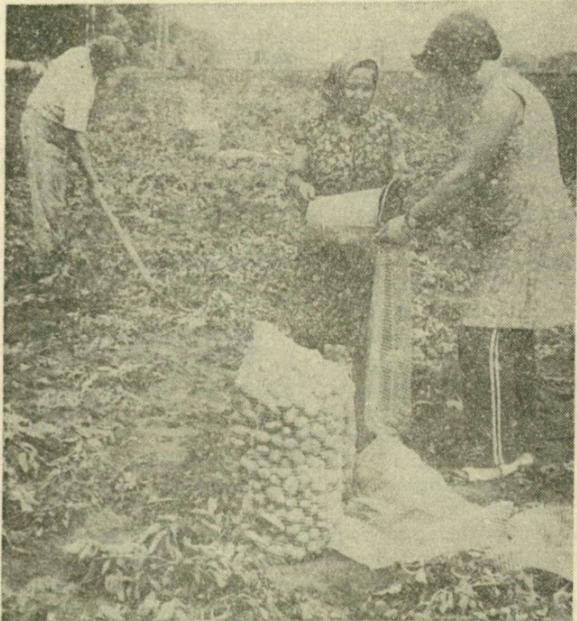
gyakorlati kérdéseire kellett válaszolniuk. A versengés végeredményét csütörtökön hirdetik majd ki, addig pedig a mezőgazdaságot kedvelő és érto kispajtások a gyakorlatban is tanulmányozhatják Szabolcs-Szatmár agrárkultúráját; a mátyásfalvai Szamos menti Állami Tangaz-

daságban végigkísérik az alma útját az almáskertektől egészen a feldolgozóig, a hűtőtárolókig. Vendégei lesznek a Nyíregyházi Mezőgazdasági Főiskolának is, ahol a növényvédő repülőgépekkel, a leendő pilóták tevékenységével ismerkedhetnek meg. (MTI)

Dokumentum

A szocialista ifjúsági mozgalom értékes dokumentumát tárták fel Pécsen: egy 1920-ban közreadott ifjúmunkás-kiáltványt. A leveltárban őrzött régi rendőrségi iratok között bukkantak rá a baranyai szocialista ifjúmunkások kongresszusi határozatát tartalmazó kiadványra.

A dokumentum szerzője ismeretlen.

Képünkön: Jenei Tiborék szedik az újburgonyát